

Zitting 1982–1983

17 804 (R 1228)

Nieuwe regels inzake de militaire strafrechtspraak (Wet militaire strafrechtspraak)**Wijziging van het Wetboek van Militair Strafrecht in verband met de nieuwe regels inzake de militaire strafrechtspraak****Wijziging van de Wet op de rechterlijke organisatie, de Wet op de economische delicten, de Wet Oorlogsstrafrecht en de Noodwet rechtspleging, in verband met de nieuwe regels inzake de militaire strafrechtspraak**

B

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Aan de Koningin

's-Gravenhage, 20 december 1982

Bij Kabinetsmissive van 21 juli 1982, nr. 17, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Justitie en de Staatssecretaris van Defensie, J. van Houwelingen, bij de Raad van State van het Koninkrijk ter overweging aanhangig gemaakt

a. een ontwerp van Rijkswet, houdende nieuwe regels inzake de militaire strafrechtspraak (Wet militaire strafrechtspraak);

b. een ontwerp van Rijkswet, houdende wijziging van het Wetboek van Militair Strafrecht in verband met de nieuwe regels inzake de militaire strafrechtspraak;

c. een wetsontwerp, houdende wijziging van de Wet op de rechterlijke organisatie, de Wet op de economische delicten, de Wet Oorlogsstrafrecht en de Noodwet rechtspleging, in verband met de nieuwe regels inzake de militaire strafrechtspraak; met memorie van toelichting.

1. Algemeen

Met het voorgestelde ontwerp van een Wet militaire strafrechtspraak is vorm gegeven aan de conclusies

waartoe het overleg van de bewindslieden met de Tweede Kamer der Staten-Generaal over de nota inzake een nieuw militair strafprocesrecht (zitting 1971–1972, 8706, nr. 28) heeft geleid. De Raad van State van het Koninkrijk kan ermee instemmen dat bij de vormgeving de eerste conclusie tot leidraad is genomen en dat de andere conclusies daarop zoveel mogelijk zijn afgestemd. Die aanpak is naar het oordeel van het college aan de eenheid van conceptie ten goede gekomen.

2. De rechterlijke organisatie*a. Het ontbreken van een mobiel gerechtshof*

De vonnissen van de op grond van hoofdstuk II, titel III, van het ontwerp van Wet militaire strafrechtspraak in te stellen mobiele rechtbanken in een gebied dat in staat van oorlog of staat van beleg verkeert of voor de berechting buiten Nederland zullen krachtens artikel 17 van dat ontwerp onderworpen zijn aan hoger beroep. De

toelichting bij dit artikel maakt evenwel duidelijk dat instelling van mobiele gerechtshoven niet noodzakelijk wordt geoordeeld en dat indien de wettelijke mobiliteit van het krachtens artikel 9 aangewezen gerechtshof niet voldoet, noch de voorzieningen van de Noodwet rechtspleging voldoen, en de verbindingen met het aangewezen gerechtshof zijn verbroken, de oplossing gezocht zal moeten worden in nadere regelen van strafprocesrecht. De Raad meent in dezen een verband te moeten signaleren met het bepaalde in het voorgestelde artikel 47, sub c, waarin de bevoegdheid van de Minister van Justitie is neergelegd om het vonnis van de mobiele rechtbank zonder hoger beroep ten uitvoer te doen leggen. Het college meent dat bij deze mogelijkheid tot uitsluiting van hoger beroep sprake is van een exorbitante bevoegdheid. Naar zijn gevoelen zou daarvoor slechts plaats zijn indien de wet wel in het scheppen van een mobiel gerechtshof voorziet, doch de omstandigheden van dien aard zijn dat dit gerechtshof niet bereikbaar is.

Het college is dan ook van oordeel dat Uw bewindslieden de onderhavige kwestie in heroverweging dienen te nemen.

b. De benoeming van een rechter-commissaris

Het heeft de aandacht van het college getrokken dat een bepaling ontbreekt, welke inhoudt dat de rechter-commissaris voor militaire strafzaken dient te worden gekozen uit de leden en de plaatsvervangende leden van de rechtbank die zijn benoemd tot lid of plaatsvervangend lid van de militaire kamer. De Raad acht een dergelijke bepaling wenselijk.

c. De plaats en de taak van het militaire lid

In artikel 29 worden de bevoegdheden van het militaire lid, dat tot rechter-commissaris is benoemd, naar het oordeel van het college ten onrechte beperkt. De Raad meent in dezen te moeten wijzen op de huidige praktijk waarin de officier-commissaris wel bevoegd is tot de inarreststelling en waarbij, voor zover het college bekend, niet is gebleken van enigerlei vorm van misbruik. Het zal voor de praktijk van groot belang zijn dat het militaire lid, dat als rechter-commissaris functioneert, zich niet in zijn bevoegdheden beperkt ziet. Het college meent dan ook te moeten aanbevelen om deze beperkingen in de bevoegdheid in heroverweging te nemen.

De bepaling in artikel 6, vierde lid, dat het militaire lid van de militaire kamer als eerste advies uitbrengt is blijkens de toelichting op dit artikel geboren uit de vrees, uitgesproken tijdens de parlementaire behandeling van de nota over een nieuw strafprocesrecht, dat het militaire lid in de positie zou kunnen komen te verkeren dat zijn stem bepalend zal zijn voor de door het gerecht te nemen beslissing, indien de beide vaste leden van mening verschillen. Nu deze vrees gold ten tijde, dat een militair lid geen jurist was, komt de bepaling thans overbodig en onnodig grievend voor. Het college is dan ook van oordeel dat de artikelen 10-14 en 23-29 van de Wet op de rechterlijke organisatie zonder uitzondering van overeenkomstige toepassing verklaard kunnen worden op het militaire lid.

d. De samenstelling van de mobiele rechtbanken

De regeling van de samenstelling van de mobiele rechtbanken doet bij de Raad de vraag rijzen welk lid zal fungeren als voorzitter, indien de militaire leden tegelijk bij Koninklijk besluit zijn benoemd. Het college gaat er vanuit dat dit laatste bij de mobiele rechtbanken gebruikelijk zal zijn, nu bij de instelling veelal ook dadelijk de leden benoemd zullen worden. De Raad meent in dezen te moeten aanbevelen om het tweede lid van artikel 12 aan te vullen met een bepaling vergelijkbaar met artikel 17 van Reglement I (Besluit van 14 september 1983 (Stb. 36) betreffende de wijze van eedsaflegging van de onderscheidene Regterlijke Ambtenaren, de afwezigheid, de afwisseling en de orde van de inwendige dienst van den Hoogen Raad, gelijk mede van de hoven en regtbanken).

Het heeft de aandacht van de Raad getrokken dat bij de voorgestelde regeling met betrekking tot de mobiele rechtbanken niet wordt voorzien in de benoeming van plaatsvervangende leden, maar dat door de in artikel 14 voorgestelde van-overeenkomstige-toepassingverklaring van artikel 59d van de Wet op de rechterlijke organisatie wel is voorzien in de eventuele benoeming van plaatsvervangende leden van het parket. Overigens tast het college in het duister als het gaat om de regeling van aspecten zoals de rangorde, indien het parket slechts uit militairen bestaat. Verder meent de Raad er op te moeten wijzen dat in het voorstel van wet wel is voorzien in de benoeming van een griffier en substituut-griffiers, maar niet in de benoeming van een hoofdofficier van justitie en arrondissementsofficieren.

3. De competentie-afbakening

a. Economische delicten

Blijkens het bepaalde in het vierde lid van artikel 2 vallen economische delicten buiten de speciale regeling van de Wet militaire strafrechtspraak. In de memorie van toelichting wordt hiervoor als reden aangevoerd dat deze delicten niet worden berecht door de gewone strafkamers, maar door de gespecialiseerde economische kamers. De bijzondere eisen van deskundigheid, zo vervolgt de memorie van toelichting, die worden gesteld aan de berechting van

militairen, moeten bij deze delicten wijken voor de bijzondere eisen van specialisatie die gelden voor de berechting van economische delicten. De geografische verdeling onder de verschillende gerechten zou eveneens de voorkeur verdienen boven rechtspraak door één rechtbank vanwege de veelal lokale gebondenheid van economische delicten.

De Raad meent hierover het volgende te moeten opmerken. In normale omstandigheden komen economische delicten begaan door militairen sporadisch voor. In bijzondere omstandigheden echter, wanneer distributie- en deviezenbepalingen in werking treden, zullen, naar de Raad meent, door militairen vaker economische delicten worden begaan. In dat geval verdient het naar het oordeel van het college aanbeveling om voor economische delicten begaan door militairen dezelfde concentratie toe te passen als voor militaire strafzaken om aldus te voorkomen dat deze strafzaken tussen wal en schip vallen. Deze strafzaken kunnen dan dezelfde loop volgen als de gewone strafzaken tegen militairen, alleen worden zij aangebracht bij de economische politierechter, waarbij de militaire politierechter tevens plaatsvervangend economisch politierechter kan zijn of omgekeerd.

Blijkens het gestelde in artikel 11, derde lid, zullen ook de mobiele rechtbanken niet competent zijn tot het behandelen van economische strafzaken. Instelling van zulke rechtbanken zal te verwachten zijn in een in staat van oorlog of van beleg verklaard gedeelte van het Rijk indien, aldus de memorie van toelichting, de gewone rechtspleging ontoereikend is om een vlotte gang van zaken te waarborgen. Een vlotte berechting van economische delicten, begaan door militairen, kan dan evenzo stagneren, zodat, naar het oordeel van de Raad, in die omstandigheden economische delicten begaan door militairen beter door de mobiele rechtbanken kunnen worden afgedaan, welke in de nabijheid van de strijdkrachten hun taak uitoefenen en aldus betere waarborgen bieden voor een vlotte afdoening. De snelheid van berechting legt in dergelijke omstandigheden naar het oordeel van de Raad meer gewicht in de schaal dan de specialisatie van de rechter.

b. De adolescenten-rechter

In de memorie van toelichting is bij artikel 41 aandacht besteed aan de vraag of voor minderjarigen, die ten tijde van het begaan van het feit nog niet de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt, speciale regels ten aanzien van hun berechting dienen te worden gegeven. Gewezen is op het «verhoudingswijze beperkte» aantal, op de grenzen, welke aan de bevoegdheid van de kinderrechter zijn gesteld, en op de complicaties indien het gaat om personen die buiten Nederland worden berecht. Gekozen is voor een rechtsgang die voor alle militairen gelijk is met een aantal afwijkende bepalingen voor de strafrechtelijk minderjarigen. De Raad acht deze benadering aanvaardbaar, doch vraagt zich af of het ingenomen standpunt gehandhaafd kan blijven, indien de wetgever overeenkomstig het onlangs door de Commissie-Anneveld uitgebrachte rapport een adolescenten-strafrecht invoert. Het merendeel van de militairen behoort tot de adolescenten. De Raad acht een uiteenzetting hierover in de memorie van toelichting wenselijk.

c. De regeling van de absolute competentie

Bij deze regeling spelen verschillende belangen een rol. In de memorie van toelichting op artikel 4 wordt het belang benadrukt dat, indien verschillende personen bij het zelfde feit betrokken zijn, het aanbeveling verdient dat al die personen terecht staan voor dezelfde rechter.

De Raad acht van niet minder gewicht de regel dat één persoon, die meer dan een strafbaar feit heeft begaan, op één zitting voor eenzelfde rechter terecht staat. Naar het oordeel van het college dient het resultaat van de afweging van de onderscheidene belangen beperkt te kunnen worden naar de omstandigheden van het concrete geval. De Raad denkt bijvoorbeeld aan het geval, waarin een militair verschillende strafbare feiten heeft begaan en waarbij aan een betrekkelijk licht feit een burger medeplichtig is geweest in zo'n geval ligt het niet voor de hand dat het lichte feit, los van de ernstiger feiten, aan het oordeel van de gewone rechter wordt onderworpen.

De bezwaren van het gekozen systeem treden nog meer aan het licht door het derde lid, bepalend dat, indien door meer dan één persoon al

dan niet samen strafbare feiten zijn begaan die in zodanig verband met elkaar staan dat de behandeling voor één gerecht wenselijk wordt geoordeeld, de feiten voor de toepassing van artikel 4, eerste lid, geacht worden in deelneming te zijn begaan. Naar het oordeel van de Raad ware de regeling van de absolute competentie te versoepelen door aanvulling van het stelsel met een regeling, zoals neergelegd in artikel 6 van het Wetboek van Strafvordering.

d. De regeling van de relatieve competentie

Het tweede lid van artikel 3 regelt de relatieve competentie volgens een systeem, waarbij in een Koninklijk besluit de rechtbank wordt aangewezen, welke bevoegd is kennis te nemen van militaire strafzaken. Nu het Wetboek van Strafvordering blijkt het bepaalde in het tweede lid van artikel 1 van toepassing zal zijn, verdient het naar het oordeel van de Raad de voorkeur hetzij met zoveel woorden te bepalen dat van de artikelen 2 tot en met 6 van dat Wetboek kan worden afgeweken, hetzij in artikel 1, tweede lid, de toepasselijkheid van de artikelen 2 tot en met 6 van het Wetboek van Strafvordering uit te sluiten.

Met betrekking tot het tweede lid van artikel 18 meent het college dat naast het zich bevinden binnen het bevelsgebied van de hoogste bevelvoerende militair in de Nederlandse Antillen eveneens genoemd zou kunnen worden het behoren tot een onderdeel van de krijgsmacht dat onder bevel staat van de Commandant der Zeemacht in de Nederlandse Antillen. Aldus zou kunnen worden voorkomen dat, telkens wanneer de verdachte het bevelsgebied tijdelijk verlaat, de competentie van het gerecht in de Nederlandse Antillen zou vervallen.

4. Overdracht van een zaak

Het wetsontwerp kent op een aantal plaatsen een overdrachtsregeling (de artikelen 13, 18, twaalfde lid en 19, tiende lid). De procedure van overdracht is, voor zover de Raad bekend, nog nergens in het Wetboek van Strafvordering geregeld.

Naar het oordeel van het college komt het wenselijk voor dat in de wet wordt bepaald wat onder «overdracht van een zaak» wordt verstaan en welke de gevolgen hiervan zijn.

Daarbij ware aandacht te besteden aan de vraag of getuigen en deskundigen opnieuw moeten worden gehoord, of een wijziging van de tenlastelegging, toegestaan voor de overdracht, daarna zijn gelding blijft behouden en of bij de eerste behandeling niet verschenen getuigen, van het horen waarvan met instemming van de verdachten is afgezien, opnieuw moeten worden gehoord.

De Raad meent daarnaast te moeten aandringen op de regeling van de bevoegdheid van de verdachte om zich tegen een overdracht te verzetten.

In de memorie van toelichting ware de procedure met haar bijzonderheden te verduidelijken.

5. Artikelen

a. Artikel 2, derde lid

Blijkens deze bepaling kan de beledigde partij zich bij de arrondissementsrechtbank voegen tot een bedrag van de vordering van f 1500. Aldus komt de beledigde partij, indien het een procedure betreft die volgens de normale competentie-afbakening voor het kantongerecht had moeten dienen, in een gunstiger positie, nu overigens in kantongerechtszaken de beledigde partij zich kan voegen tot een bedrag van f 600 (artikel 44, derde lid, van de Wet op de Rechterlijke organisatie). Naar het oordeel van de Raad ware in het onderhavige voorstel niet van de regel voor gewone strafzaken af te wijken.

Voorts meent het college dat een bepaling, zoals thans in het derde lid voorgesteld overbodig is, aangezien artikel 56, vijfde lid, van de Wet op de Rechterlijke organisatie reeds van toepassing is.

b. Artikel 12, vierde lid

Blijkens het tweede lid van artikel 11 kan door de Kroon worden bepaald dat de bevelhebber van een krijgsmachtdeel in het gebied, dat in staat van oorlog of in staat van beleg verkeert, een of meer mobiele rechtbanken kan instellen.

In het vierde lid van artikel 12 wordt bepaald dat, indien een bevelhebber van een krijgsmachtdeel een mobiele rechtbank heeft ingesteld, hij zoveel leden benoemt als hij dienstig oordeelt; deze leden kunnen de drie plaatsen bij de rechtbank bezetten. In de toelichting bij laatstgenoemd artikel wordt opgemerkt (bladzijde 46,

laatste onvolledige alinea), dat de bevelhebber zoveel mogelijk zal handelen in overleg met de centrale justitiële autoriteiten en de voorzitter van de mobiele rechtbank. Vervolgd wordt dan dat deze overlegplicht niet imperatief in de wet is voorgeschreven, aangezien dat niet «noodzakelijk, noch wenselijk» is. Het college is een andere mening toegedaan. De bevelhebber maakt geen deel uit van het justitiële apparaat. Het in de wet vooropstellen van de wenselijkheid van overleg komt de Raad derhalve niet overbodig voor.

c. Artikel 24, tweede lid

Het tweede lid van dit artikel lijkt naar het oordeel van de Raad niet geheel juist te zijn geredigeerd. Het college heeft zich afgevraagd of niet bedoeld is dat tot optreden buiten Nederland een advocaat slechts gehouden is, indien hij zich daartoe bereid heeft verklaard.

Naar aanleiding van deze bepaling is bij het college de vraag gerezen of niet tevens de mogelijkheid moet worden geopend dat, voor optreden buiten Nederland, wordt toegevoegd een advocaat die in het betrokken land praktijk uitoefent.

Indien tot optreden buiten Nederland een advocaat slechts gehouden is, wanneer hij zich daartoe bereid heeft verklaard, en hetzelfde geldt voor een officier, ware naar het oordeel van het college een verplichte toevoeging van een officier in het buitenland mogelijk te maken om zoveel mogelijk te voorkomen, dat een verdachte in het buitenland geen raadsman kan vinden.

Voor het buitenland zal een regeling moeten worden opgesteld waarbij officieren als raadsman tijdens de in verzekeringstelling optreden, aangezien artikel 40, derde lid, van het Wetboek van Strafvordering van toepassing is. Ten aanzien van de toevoeging van raadslieden zijn er voor militaire strafzaken geen bijzondere bepalingen. Indien dus geen ambtshalve toevoeging plaatsvindt op grond van de artikelen 41 en 42, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering, dan gebeurt de toevoeging door de Raad van Rechtsbijstand. Hierbij rijzen dan volgens het college de volgende vragen: kan de Raad van rechtsbijstand ook officieren toevoegen en hoe komt hij dan aan de namen? Welke Raad van Rechtsbijstand is bevoegd en is deze ook bevoegd in het buitenland? Het

college heeft zich in dit verband afgevraagd of het niet beter zou zijn om de gehele toevoeging in handen te leggen van de voorzitter van de militaire kamer.

Overigens mist het college de nodige duidelijkheid omtrent de kosten, welke de toevoeging met zich zal brengen, vooral nu, naar het college verwacht, nogal eens hoge reis- en verblijfkosten gemaakt zullen worden.

d. Artikel 25

De toelichting op dit artikel op bladzijde 63 bevat een uiteenzetting omtrent de redenen waarom in de wet aan de (hulp)officier van justitie niet de bevoegdheid is gegeven te bevelen dat een militair, verdacht van een afwezigheidsdelict, naar zijn eenheid wordt overgebracht. Na een ophouding voor verhoor of na een in verzekeringstelling kan de verdachte in vrijheid worden gesteld, na te zijn overgebracht naar de plaats waar hij zich ter vervulling van de op hem rustende verplichtingen moet bevinden.

De Raad meent erop te moeten wijzen dat deze redengeving op gespannen voet lijkt te staan met artikel 61, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering, waarin wordt bepaald dat een verdachte na het verhoor dadelijk in vrijheid wordt gesteld, en met artikel 57, vijfde lid, van het Wetboek van Strafvordering dat bepaalt dat, zodra het belang van het onderzoek dat toelaat, de invrijheidstelling moet worden gelast. Een aanvulling van de wet acht het college dan ook wenselijk.

e. Artikel 30

Artikel 74, aanhef en onder ten eerste, van de Invoeringswet Militair Straf- en Tucht recht, bepalend dat het afzonderlijke getuigenis van de meerdere geldt als volledig bewijs voor de misdrijven tegen de ondergeschiktheid, heeft betrekking op 21 artikelen van de huidige titel IV van het tweede boek van het Wetboek van Militair Strafrecht. De Raad hecht aan de handhaving van deze bepaling met betrekking tot het delict feitelijke insubordinatie, geregeld in het nieuwe artikel 117 van het Wetboek van Militair Strafrecht.

De Raad meent opname van een bepaling als artikel 74 Invoeringswet Militair Straf- en Tucht recht, aanhef en onder ten eerste, toegespitst op de

feitelijke insubordinatie van het nieuwe artikel 117 van het Wetboek van Militair Strafrecht, te moeten aanbevelen.

f. Artikel 31

Dit artikel behelst de formulering dat de bevoegdheid van de meerdere tot het geven van een dienstbevel wordt aangenomen, tenzij het tegendeel aannemelijk wordt gemaakt.

De bevoegdheid van de meerdere tot het geven van een dienstbevel wordt geregeld in het voorgestelde artikel 126 van het ontwerp van Rijkswet tot wijziging van het Wetboek van Militair Strafrecht in verband met de herziening van het militair tucht recht en ter afschaffing van de doodstraf (kamerstukken 16813, nr. 3).

Blijkens dat artikel zal een meerdere bevoegd zijn:

a. indien hij ingevolge de organisatie van de krijgsmacht een functie vervult boven die van de mindere tot wie het bevel gericht is;

b. buiten de gevallen als bedoeld onder a, indien hij een bijzondere bevoegdheid tot het geven van bevelen ontleent aan een beschikking van het bevoegd gezag;

c. buiten de gevallen als bedoeld onder a en b, indien optreden door het geven van een bevel noodzakelijk is.

Blijkens de toelichting op het laatstgenoemde onderdeel kan het voorkomen dat de bevoegdheid bestaat tot het geven van een bevel buiten iedere bevelslijn en dat er dan sprake moet zijn van een geval waarin optreden door het geven van een bevel noodzakelijk is. Houdt deze noodzaak op, dan vervalt de bevoegdheid (kamerstukken 16813, nr. 5, bladzijde 72, derde volledige alinea).

De strekking van de toelichting bij het voorgestelde artikel 31 is dat het in de praktijk ernstig ontregelend kan werken, indien een discussie ontstaat over de formele bevoegdheid, zodat een dergelijke discussie zoveel mogelijk dient te worden vermeden (bladzijden 73 en 74 van de memorie van toelichting). Een dergelijke motivering lijkt de voorgestelde regel niet te kunnen dragen. In een strafrechtelijke procedure zal – zonder een dergelijke regel – ook aangetoond kunnen worden of een bevelgever bevoegd was. Er lijkt geen sprake van een moeilijke bewijsvoering, indien het voorgestelde artikel 31 niet zou gelden. Het afschrikken van een

bevelsontvanger lijkt naar het oordeel van de Raad niet te moeten geschieden door deze in een moeilijke positie te plaatsen als het op een strafproces aankomt. Veeleer dient dit bewerkt te moeten worden met een verantwoordelijkheid voor de bevelsontvanger, indien deze een bevel, dat gebleken is bevoegd gegeven te zijn, niet opvolgt. Deze verantwoordelijkheid moet geregeld worden in de sfeer van het materiële militaire strafrecht. Zo er aan een bepaling in dezen werkelijk behoefte bestaat – waaraan naar de mening van de Raad valt te twijfelen – dan dient zij in het Wetboek van Militair Strafrecht te worden opgenomen.

6. Memorie van toelichting

a. Artikel 27

Op grond van dit artikel kan voorlopige hechtenis ook worden toegepast, indien uit bepaalde omstandigheden blijkt van een gewichtige reden van militaire veiligheid. Een gewichtige reden van militaire veiligheid kan blijkens dit artikel slechts in aanmerking genomen worden, indien er ernstig rekening mee moet worden gehouden dat de verdachte of andere militairen een misdrijf zullen begaan, waardoor de operationele gereedheid van enig onderdeel van de krijgsmacht dan wel de uitvoering van een operatie of oefening kan worden geschaad. De vraag kan rijzen of het hierbij alleen gaat om de misdrijven waarin deze formule in de wettelijke omschrijving is opgenomen of dat het hierbij ook gaat om andere misdrijven (eventueel commune) waarin deze formulering niet is opgenomen, maar waarvan het plegen ervan dit gevolg zou kunnen hebben. In het laatste geval dient de rechter dus onafhankelijk van de wettekst te beslissen of een dergelijke situatie zich voordoet. Naar het oordeel van de Raad is laatstgenoemde uitleg de juiste. Het college meent evenwel dat in de memorie van toelichting hieraan nadrukkelijk aandacht dient te worden besteed.

b. Artikel 52

De toelichting op dit artikel spreekt van «opsporingsambtenaren ... voor zover zij zijn benoemd c.q. aangewezen om in het kader van de militaire strafrechtspraak te functioneren». Naar het oordeel van de Raad zijn opsporingsambtenaren qualitate qua bevoegd om in militaire strafzaken op te treden. De desbetreffende passage ware dan ook te herzien.

7. Wijziging van het Wetboek van Militair Strafrecht in verband met de nieuwe regels inzake de militaire strafrechtspraak

In dit ontwerp wordt in artikel I, onder D, voorgesteld om in het eerste boek van het Wetboek van Militair Strafrecht artikel 17 een nieuwe redactie te geven in verband met de nieuwe regeling van de militaire strafrechtspraak.

Niet duidelijk is evenwel de bedoeling van de voorgestelde zinsnede: «... komen mede toe aan de in de Wet militaire strafrechtspraak bedoelde gerechten, onderscheidenlijk de andere in die wet bedoelde gerechten». De zinsnede: «onderscheidenlijk ... gerechten» lijkt naar 's Raads mening overbodig en dient derhalve te vervallen.

8. Wijziging van de Wet op de rechterlijke organisatie, de Wet op de economische delicten, de Wet Oorlogsstrafrecht en de Noodwet rechtspleging

In dit ontwerp valt het op dat in de Wet Oorlogsstrafrecht in artikel 2 de passage: «militaire rechter of militaire rechtsmacht» eveneens een terminologische aanpassing behoeft in verband met het voorgestelde nieuwe systeem van strafrechtspraak voor militairen. De Raad geeft dan ook een dergelijke aanpassing in overweging.

9. Voor enkele redactionele kanttekeningen moge het college verwijzen naar de bij het advies behorende bijlage

De Raad van State van het Koninkrijk geeft U in overweging de ontwerpen van Rijkswet en het ontwerp van Wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal en aan het vertegenwoordigend lichaam van de Nederlandse Antillen, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De Vice-President van de Raad van State van het Koninkrijk,
W. Scholten

Lijst van redactionele kanttekeningen, behorende bij het advies nr. 2368/14/8250 van de Raad van State van het Koninkrijk van 20 december 1982

– In artikel 43 van de ontwerp-Wet militaire strafrechtspraak dient voor artikel 588 te worden gelezen: artikel 586.

– In de memorie van toelichting ware op bladzijde 65 op de tiende regel van onder voor «26» te lezen: 27.

– Eveneens in de memorie van toelichting ware op bladzijde 93 op de dertiende regel van onder voor «rechter» te lezen: rechtsmacht.

